

Til lovforslag nr. L 68. Betænkning afgivet af Retsudvalget den 3. april 2008

## Betænkning

over

### Forslag til lov om ændring af straffeloven

(Skærpelse af straffen for ulovlig tvang i forbindelse med indgåelse af ægteskab)

#### 1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 6. februar 2008 og var til 1. behandling den 22. februar 2008. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

#### Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

#### Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 19. december 2007 dette udkast til udvalget, jf. alm. del bilag 63. Den 7. februar 2008 sendte justitsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget. Den 21. februar 2008 sendte justitsministeren 1 supplerende høringssvar til udvalget.

#### Spørgsmål

Udvalget har stillet 14 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

#### 2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget støtter ubetinget, at det specifikt indskrives i straffeloven, at tvangsægteskaber er forbudt, og at straffen for at tvinge andre til at indgå i et tvangsægteskab hæves til op til 4 års fængsel.

Men det er jo i sig selv ikke nyt, at det er forbudt at tvinge andre til at gifte sig. Det er det al-

lerede, jf. den nuværende straffelovs § 260. Men på trods heraf finder tvangsægteskaber fortsat sted, hvor unge mænd og kvinder af deres familier tvinges til at indgå ægteskaber, de ikke selv ønsker.

Der er altså tale om et lovbrud, som vi ved finder sted, hvor især unge imod deres vilje tvinges til at gifte sig. Især mange piger/kvinder henvender sig til politiet, de sociale myndigheder eller krisecentre, når de er under pres fra familien om, at de skal indgå ægteskab med en person, de ikke selv ønsker at blive gift med. Her får nogle af dem hjælp, og på lykkelig vis sker det da heldigvis, at det planlagte tvangsægteskab forhindres. Men vi ved, at det på tragisk vis ikke er alle, der hjælpes til at undgå at havne i et tvangsægteskab, og at der altså i Danmark lever mennesker, der har fået frataget deres personlige frihed, og som er gift mod deres vilje.

Det er dybt bekymrende, at vi i Danmark er så dårlige til at hjælpe mennesker, der af andre tvinges til at indgå et uønsket ægteskab, og det er beskæmmende, at vi i Danmark, på trods af at det er forbudt at tvinge andre til at gifte sig, aldrig i landets historie har fået nogen dømt. Der er altså tale om en forbrydelse, som vi har besluttet skal være strafbar, men som i realiteten ikke er det.

Med nærværende lovforslag indskrives tvangsægteskab specifikt i straffeloven, og strafammen hæves. Begge dele støtter Socialdemokratiet. Men vores store bekymring er, at loven i værste fald ikke vil gøre nogen forskel for de unge mænd og kvinder, der af deres familier tvinges ud i ægteskab.

For det første bliver det kun forbudt at true andre til at indgå ægteskab, hvis der er tale om, at der anvendes vold eller trusler om vold eller nogen trues på livet. Det er altså udelukkende ved vold eller trusler herom, at tvangsægteskaber ulovliggøres. Sat på spidsen betyder det, at pression, trusler om udstødelse og psykisk pres således fortsat kan anvendes, hvis man straffrit ønsker nogen tvangsgift. Denne retstilstand er svær at acceptere. Men under førstebehandlingen afviste ministeren at se på, om det som foreslået af LOKK (Landsorganisationen af KvindeKrisecentre) kunne være muligt at udbygge det strafbare område fra kun at omfatte vold og trusler herom til også at omfatte et væsentligt bredere og mere subtilt tvangsbegreb end det eksisterende.

Socialdemokratiet havde gerne set et undersøgelsesarbejde sat i gang, der kunne undersøge, om dette inden for lovens rammer kunne være muligt. For selv om Socialdemokratiet støtter lovændringen, så er det Socialdemokratiets store bekymring, om den vil få nogen som helst virkning, og dermed kan man tvivle på, om den reelt vil redde nogen fra at skulle indgå et tvangsægteskab.

Vi ved, at det i forvejen er forbudt at tvinge andre til at indgå ægteskab, og at det på trods heraf alt for ofte sker alligevel. Vi ved også, at ingen er blevet straffet for de lovbrud, der altså er sket. Nu hæver Folketinget så straffen, uden at man derudover ser på den almindelige form for tvang/pression, der ofte gør sig gældende i form af langvarigt og moraliserende pres eller tvangsægteskaber indgået for en imam ved den såkaldte Nikah, som er en shariaægteskabskontrakt, der ikke er bindende efter dansk ret, men som af parterne og deres familier opleves som så. Ifølge LOKK tvangsgiftes mindreårige piger på denne måde, og disse piger får ingen hjælp af den lovændring, der er omfattet af L 68.

Det er Socialdemokratiets ønske, at også disse piger skal kunne hjælpes. Derfor ønsker vi en undersøgelse, der skal afdække, hvorledes både disse mindreårige piger kan hjælpes, og hvordan forældre eller andre, der har bistået ved disse arrangerede ægteskaber, også kan omfattes af straffeloven. Vi ønsker også undersøgt, hvordan vi bedre end med denne lovændring sikrer, at ingen tvangsgiftes mod deres vilje, og undersøgt, om det er muligt at folde loven ud, sådan at gerningsbeskrivelsen som foreslået af LOKK foldes ud, så alle kan hjælpes.

Socialdemokratiet vil fremsætte et beslutningsforslag om at få lavet en sådan undersøgelse, for selv om Socialdemokratiet stemmer for lovændringen, der ligger i L 68, så finder vi den alt for svag.

I tillæg hertil ønsker Socialdemokratiet en evaluering af lovændringen, så det kan blive dokumenteret, om den reelt vil få nogen betydning, eller om den bare er af ren symbolsk karakter.

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget mener, at en straffelovsbestemmelse ikke kan stå alene i denne sammenhæng. Det er tvungende nødvendigt at forebygge med information til både forældrene og de unge, og der bør til dette formål etableres et nationalt rejse- og uddannelseshold. Socialistisk Folkeparti mener, at forbuddet mod tvangsægteskaber opfulgt af en langsigtet, forebyggende strategi er vejen frem på dette område.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

*Kim Andersen (V) Søren Pind (V) Karsten Nonbo (V) Peter Skaarup (DF) fmd. Marlene Harpsøe (DF) Colette L. Brix (DF) Tom Behnke (KF) Vivi Kier (KF) Naser Khader (NY) Karen Hækkerup (S) Magnus Heunicke (S) Mogens Jensen (S) Julie Skovsby (S) Anne Baastrup (SF) nfmnd. Karina Lorentzen (SF) Simon Emil Ammitzbøll (RV) Line Barfod (EL)*

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

### Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Ny Alliance (NY)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2
Enhedslisten (EL)	4		

**Oversigt over bilag vedrørende L 68**

<b>Bilagsnr.</b>	<b>Titel</b>
1	Høringssvar og høringsnotat, fra justitsministeren
2	Høringssvar, fra justitsministeren
3	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	1. udkast til betænkning

**Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 68**

<b>Spm.nr.</b>	<b>Titel</b>
1	Spm., om forsøg på tvangsægteskab bør kunne straffes, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om et tvangsægteskab automatisk vil blive opløst ved dom efter en retssag, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om erstatning til offer for tvangsægteskab, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om erstatning til offer for tvangsægteskab, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm., om en person, der har været medvirkende til at fuldbyrde et tvangsægteskab, kan straffes, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om offerets sikkerhed i forbindelse med en tvangsægteskabssag, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm., om et offer for tvangsægteskab kan tilbydes en ny identitet, en ny bopæl og et nyt liv, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om muligheden for at retsforfølge gerningsmænd, hvis tvangsægteskabet er indgået i et land, hvor det efter lovgivningen er tilladt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om muligheden for at retsforfølge gerningsmænd, hvis tvangsægteskabet er indgået i et land, hvor det efter lovgivningen er tilladt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om tvangsægteskab indgået i udlandet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
11	Spm., om forsøg på tvangsægteskab i dag kan straffes efter den nuværende lovgivning, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
12	Spm. om evaluering af lovens effekt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
13	Spm. om mulighed for at rette tryk henvendelse til myndighederne, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
14	Spm. om kriminalisering af andre former for pres eller overtalelse end tvang, til justitsministeren, og ministerens svar herpå